רשות החשמל

<u>החלטת רשות החשמל מישיבה מספר 686 מיום 18.3.2024</u>

<u>החלטה מס' 68607- כשירות המציעות במכרז שורק לקבלת רישיון ייצור בהיבטי ריכוזיות ענפית וריכוזיות כלל-משקית</u>

בתוקף סמכותה לפי חוק משק החשמל, התשנ"ו – 1996 (להלן: "**חוק משק החשמל**") ויתר סמכויותיה על פי דין, מפרסמת בזאת רשות החשמל (להלן: "**הרשות**") את החלטתה ביחס לכשירות המציעות שעברו את הליך המיון המוקדם של מכרז PPP (Public Private Partnership) לתכנון, מימון, הקמה והפעלה של תחנת כח קונבנציונאלית, באזור שורק (להלן: "**המכרז**" ו-"**תחנת הכח שורק**" בהתאמה) לקבלת רישיון ייצור קבוע הן בהיבט של עמידה בתקנות משק החשמל (קידום התחרות במקטע הייצור) (הוראת שעה), התשפ"ב-2021, (להלן: "**תקנות**" או "**תקנות הריכוזיות**") והן בהיבט של הריכוזיות הכלל-משקית בנוגע לגורמים ריכוזיים לפי סעיפים 5 ו-6(א) לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (להלן: "**חוק הריכוזיות**") כפי שיפורט להלן:

1. עמידת המציעות בתקנות הריכוזיות (בהרכבן הנוכחי):

א. אדלטק החזקות 2006 בע"מ (edeltech holdings 2006 ltd), אדלקום בע"מ (edelcom ltd) וקיסטון ריט בע"מ (keystone reit ltd) [להלן: "**קבוצה א**"]– הקבוצה לא עומדת בדרישות התקנות.

ב. שיכון ובינוי אנרגיה בע"מ (shikun & binui energy ltd) [להלן: "**קבוצה ב**"] – הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

ג. רפק תקשורת ותשתיות בע"מ (rapac communications and infrastructure ltd), שותף כללי – אשטרום תחנות כוח בע"מ (ashtrom power plants limited partnership), מבטח שמיר החזקות בע"מ (mivtach shamir holdings ltd) וג'נריישן קפיטל בע"מ (generation capital itd) [להלן: "**קבוצה ג**"] – הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

ד. נוי 4 להשקעה בתשתיות ואנרגיה, שותפות מוגבלת (noy 4 infrastructure and energy investment limited partnership) וקבוצת מנרב בע"מ (minrav group ltd) [להלן: "**קבוצה ד**"] – הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

ה. שפיר הנדסה אזרחית וימית בע"מ (shapir civil & marine engeeniring ltd) [להלן: "**קבוצה ה**"] – הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

ו. או.פי.סי תחנות כח בע"מ (opc power plants ltd) [להלן: "**קבוצה ו**"] – הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

ז. דליה חברות אנרגיה בע"מ (dalia energy companies ltd) [להלן: "**קבוצה ז**"]– הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

ח. רימון אנרגיה בע"מ (rimon energy ltd), הפניקס חברה לביטוח בע"מ (the pheonix insurance company ltd) והפניקס פנסיה וגמל בע"מ (the pheonix pension and provident fund ltd) [להלן: "**קבוצה ח**"] – הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

ט. דניה סיבוס בע"מ (danya cebus ltd), לפידות קפיטל בע"מ (lapidoth capital ltd), משאב אנרגיה בע"מ (mashav energy ltd) [להלן: "**קבוצה ט**"] – הקבוצה עומדת בדרישות התקנות.

(להלן: "**המציעות במכרז שורק**" או "**המציעות**" או "**הקבוצות**")

2. הרשות בחנה את שאלת השתתפות הגורמים הריכוזיים מבין המציעות זאת לאחר היוועצות עם הועדה לצמצום הריכוזיות (להלן: "**הועדה**" או "**וועדת הריכוזיות**") בהתאם לקבוע בחוק הריכוזיות. לאחר שעיינה בחוות דעתה של וועדת הריכוזיות ושקלה שקולי ריכוזיות כלל-משקיים, הרשות מקבלת את המלצות הועדה וקובעת כי כל המציעות במכרז שורק עומדות בדרישות התקנות לעניין שיקולי ריכוזיות כלל-משקית.

3. החלטת הרשות מתבססת על הרכב הקבוצות נכון למועד הבחינה, על פי המידע והנתונים שנמסרו לה מוועדת המכרזים ומהמציעות עצמן, וכן על ההספק המתוכנן לפעול בגז עד למועד ההפעלה המסחרית של תחנת הכח שורק.

ביאורים:

<u>מכרז שורק</u>

א. תחנת הכח שורק צפויה לקום בהמשך להחלטת ממשלה 465, שהגדירה את הצורך בהקמת הספק ייצור נוסף באמצעות גז טבעי במשק החשמל, על מנת לספק את הביקוש הצפוי. היחידות יוקמו בטכנולוגיית מחזור משולב (מחז"מ) ובהספק של 630 – 900 מגה-וואט.

ב. בהתאם להחלטת רשות מס' 67001 - עדכון הוראה למנהל המערכת להתחייב לחבר לרשת את תחנת הכוח שורק בהספק המבוקש ליחידת הייצור שמור מקום ברשת להספק של 900 מגה-וואט. בהתאם להחלטת רשות 68408 מיום 22.2.2024 בעניין אסדרת פעילות הייצור באתר שורק, ליחידת הייצור קיימת מגבלת הזרמה, כך שהמיתקן יוגבל להזרמת אנרגיה עד להספק של 670 מגה-וואט. תקופת המגבלה תחל ממועד ההפעלה המסחרית של היחידה ועד ליום 01.07.2035 כולל. תקופת המגבלה תהיה קבועה ולא תשתנה גם אם תנאי המשק יאפשרו זאת.

במהלך תקופת המגבלה הזוכה יהיה רשאי להעמיד לטובת מנהל המערכת הספק מעבר להספק של 670 מגה-וואט.

בהחלטה זו, הרשות לוקחת בחשבון כי גודל יחידת הייצור באתר שורק הוא 670 מגה-וואט בהתאם למגבלת ההזרמה.

ג. בחודש יוני 2023 פרסמה וועדת המכרזים את שלב המיון המוקדם של המכרז (״להלן: ״**PQ**״). את שלב ה-PQ עברו בהצלחה 11 מציעות. לאחר שלב זה, ועד להחלטה זו, חלו מספר שינויים בקבוצות כך שמספר הקבוצות הצטמצם ל-9 קבוצות, כמפורט בסעיף 1 להחלטה זו.

ד. ועדת המכרזים פנתה לרשות החשמל בבקשה לבחון את כשירות המציעות לקבל רישיון ייצור קבוע הן בהיבט של כשירות פלילית והן בהיבט של עמידה בתקנות הריכוזיות ובחוק הריכוזיות. במקביל פנתה ועדת המכרזים להיוועצות בוועדת הריכוזיות ביחס להשתתפות גורמים ריכוזיים במכרז שורק, בהתאם להוראות סעיפים 5 ו-6(א) לחוק הריכוזיות.

ה. ביום 21.2.2024 התקבלה החלטת רשות מס׳ 68410 בעניין הכשירות הפלילית של המתמודדות במכרז. כפי שמפורט בהחלטה 68410, החלטת הרשות מתייחסת רק לחלק מהמתמודדות.

ו. ביום 30.11.2023 פרסמה ועדת המכרזים את מסמכי המכרז. ביום 21.2.2024 קיבלה רשות החשמל החלטה בנוגע לאסדרת פעילותה של תחנת כח שורק.

<u>עמידת המציעות במכרז להקמת תחנת הכוח שורק בתקנות לקידום התחרות</u>

ז. הרשות בחנה את כשירות המציעות לקבל רישיון ייצור בהיבט של הריכוזיות הענפית, הן תוך התייחסות להספק הקבוע בתקנות הריכוזיות והן תוך התייחסות להספק שצפוי לפעול במשק במועד בו עתידה תחנת הכח שורק לפעול מסחרית.

ח. תקנות הריכוזיות בתוקף עד לסוף שנת 2024, על פי התקנות בחינת מתן זכות, כמוגדר בתקנות, תיבחן ביחס להספק המותקן בגז הקבוע בתוספת הראשונה לתקנות העומד על 16,700 מגה-וואט. כפי שמפורט בתוספת הראשונה לתקנות הספק זה משקף את ההספק שהיה מתכונן לקום עד לתום שנת 2024. מכיוון שבחינת הריכוזיות הענפית בוחנת את היכולת להפעיל כח שוק ומכיוון שתחנת הכוח שורק צפויה לפעול מסחרית בשנת 2028 בחנה הרשות גם את אחוזי ההחזקות ביחס להספק המותקן בגז שמתכונן לקום עד להפעלה המסחרית של תחנת הכח שורק. ההספק בגז טבעי שצפוי לפעול עד לסוף העשור הוא 18,926 מגה-וואט, כפי שמפורט בנספח א׳ להחלטה.

ט. כפי שיפורט להלן, הרשות בחנה את עמידת המציעות בתקנות ומצאה כי כולן, למעט קבוצה א׳, עומדות בהן.

<u>תקנה 2(א)(1)</u>

י. תקנה 2(א)(1) לתקנות קובעת כי הרשות לא תיתן רישיון ייצור למי שיחזיק, לאחר קבלת רישיון היצור, ברישיונות ייצור ובהתחייבות לחיבור ליחידות ייצור בגז, יותר מ-20% מההספק המתוכנן לסוג זה של יחידת ייצור. על פי התוספת הראשונה לתקנות עד לסוף שנת 2024 - עומד על 16,700 מגה-וואט. כלומר, על פי התוספת הראשונה לתקנות היקף האחזקה המרבי לאחר קבלת הזכות בשורק לא יכול לעלות על של 3,340 מגה-וואט ברישיונות לייצור חשמל בגז ובהתחייבויות לחיבור.

יא. בהתאם לקבוע בתקנות, אחוז ההחזקות של כל אחת מהמתמודדות, מביא בחשבון את ההספקים הקבועים ברישיונות ייצור ובהתחייבויות לחיבור למתקנים המופעלים בגז טבעי.

יב. **התחשבות בהספק שעתיד להיכנס עד סוף העשור**– כאמור, מכיוון שתחנת הכוח שורק צפויה לקום, לכל המוקדם, בשנת 2028, הרשות סוברת כי יש מקום לבחון את אחוז ההחזקות של המתמודדות גם בייחס להספק בגז טבעי שעתיד לפעול מסחרית עד למועד זה, ומפורט בנספח א' להחלטה זו (18,926 מגה-וואט).

יג. **גופים מוסדיים** - לא נספרו החזקות של גופיים מוסדיים[1] המחזיקים עד 20%. הלכה למעשה כך התייחסה הרשות להחזקות דומות של גופים מוסדיים בעבר במסגרת החלטות קודמות בעניין הריכוזיות. כעת, מכיוון שבאחת מהקבוצות המתמודדות במכרז חברה הפניקס[2] שהיא גוף מוסדי שמחזיק באופן ישיר מעל 20% באחת המתמודדות, בחנה רשות החשמל את משמעות הדבר על אופן ספירת החזקות של גופים מוסדיים.

יד. לאור המגבלה הקיימת בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים כל גופים מוסדיים) ("**תקנות כללי השקעה**") שקובעת שמשקיע מוסדי רשאי להחזיק עד 20% מסוג מסוים של אמצעי שליטה ובלבד שהחזקותיו אינן מקנות לו שליטה בתאגיד, למעט חריגים - שכאשר מדובר באחזקה של מעל 20%, ובוודאי כאשר מדובר באחזקה ישירה, היא תבוא במניין ההחזקות של הקבוצה המתמודדת.[3]

טו. הנימוקים בגינם רשות החשמל מחליטה לדבוק באופן הספירה של החזקות של גופים מוסדיים למעט במקרה בו הם חורגים מהיקף ההחזקה הכללי הקבוע בתקנות כללי ההשקעה, הם:

1) על הגופים המוסדיים חלות מגבלות רגולטוריות שנועדו בין היתר להבטיח כי ההשקעות יהיו בעיקרו פסיביות ופיננסיות ושלא יהיו בעלי יכולת ניהול תאגידים ולכך יש השפעה על היכולת להפעיל כוח שוק במשק החשמל.

---

[1] גוף מוסדי כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסים (ביטוח), תשמ"א-1981.

[2] הפניקס פנסיה וגמל בע"מ (the pheonix pension and provident fund ltd) נמצאת בבעלות הפניקס חברה לביטוח בע"מ (the pheonix insurance company ltd) ולכן הרשות תתייחס לקבוצה המאוחדת הפניקס (להלן: "**הפניקס**")

[3] לכלל זה נקבע בתקנה 12(ו) לתקנות כללי ההשקעה חריג לעניין השקעה בתשתיות.

2) רוב החזקות המוסדיים הן מכספי המבוטחים והעמיתים ואילו רק חלק קטן מההשקעות מבוצע כהשקעות נוסטרו, ההחלטות לגבי ההשקעה במשק החשמל מתקבלות במסגרת החלטות השקעה של ועדות בלתי תלויות שלהן חובת נאמנות למבוטחים ולעמיתים ולא לגוף המוסדי עצמו. ועל כן החשש להפעלת כוח שוק על ידי הגוף המוסדי עצמו קטן יותר.
3) השקעה של גוף מוסדי בחברה ציבורית בשיעור העולה על 5% יכול להיעשות דרך הבורסה על ידי חברות שמוחזקת בשיעור העולה על 5% על ידי הגוף המוסדי ללא שהדבר מנוהל או מתוכנן על ידי הגוף עצמו.
4) אילו היו נספרות לכל משקיע מוסדי כלל ההחזקות מעל 5% אחוזים מרבית המציעות במכרז היו נפסלות שכן קיימים מספר גופים מוסדיים המחזיקים במספר מציעות מעל 5%, ויתרה מזאת, רוב המחזיקות במתקני הייצור במשק היו עוברות לכאורה על תקנות הריכוזיות. מובן כי ספירת ההחזקות לגוף מוסדי באופן זהה לספירת ההחזקות לגופים אחרים תעכב מאד את פיתוח מערך הייצור במשק החשמל בישראל.
5) במסגרת הבחינה ערכה הרשות סקירה לבחינת תקדמים לאבחנה בין ספירת החזקות של גופים מוסדיים לאלו שאינם ולא מצאה אבחנה שיכולה להיות רלוונטית לעניין הריכוזיות ועל כן היא מחליטה להיצמד למגבלת ההשקעה הקבועה בתקנות כללי ההשקעה ולספור רק החזקות של מעל 20%.

טז. כמו כן, מכיוון שכל הגופים הפיננסים המחזיקים עד 20% במי מהמתמודדות בהחזקות עקיפות בלבד, הרשות לא נדרשה לשאלה האם יש מקום להתייחס אחרת להחזקות ישירות של גופים מוסדיים עד 20%. יתכן כי במסגרת קביעת תקנות חדשות או תיקונן הרשות תחליט להתייחס אחרת אל גופים מוסדיים ובין היתר לקבוע רף שונה עבורם.

יז. בהתאם לאמור לעיל אלו היקפי ההחזקות של החברות המרכיבות את המציעות כולל ההספק של תחנת הכח שורק[4]:

[4] ההספק שנלקח בחישוב עבור אתר שורק הוא 670 מגה-וואט בהתאם לביאור ב' להחלטה זו.

רשות החשמל

קבוצה	חברה	הספק (MW) בגז בתוספת אתר שורק בהתאם לתוספת הראשונה לתקנות	אחוז ההחזקות בתוספת הספק אתר שורק בהתאם לתוספת הראשונה לתקנות	הספק (MW) בגז בתוספת אתר שורק בהתייחסות להספק הצפוי עד סוף העשור	אחוז ההחזקות בתוספת הספק אתר שורק בהתייחסות להספק הצפוי עד סוף העשור	עמידת הקבוצה בתקנות הריכוזיות
א.	אדלטק החזקות 2006 בע"מ	3,591	21.5%	3,591	19.0%	קבוצה א' לא עומדת בדרישות התקנות ביחס להספק בתוספת הראשונה וביחס להספק הצפוי עד סוף העשור
	אדלקום בע"מ					
	קיסטון ריט בע"מ	1,121	6.7%	1,121	5.9%	
	קבוצה א' מאוחדת	**4,042**	**24.2%**	**4,042**	**21.4%**	
ב.	שיכון ובינוי אנרגיה בע"מ	2,727	16.3%	2,727	14.4%	קבוצה ב' עומדת בדרישות התקנות
ג.	רפק תקשורת ותשתיות בע"מ	1,426	8.5%	1,656	8.8%	קבוצה ג' עומדת בדרישות התקנות
	שותף כללי – אשטרום תחנות כוח בע"מ	670	4%	670	3.5%	
	מבטח שמיר החזקות בע"מ	1,052	6.3%	1,282	6.8%	
	ג'נריישן קפיטל בע"מ	1,525	9.1%	1,755	9.3%	
	קבוצה ג' מאוחדת	**1,525**	**8.5%**	**1,755**	**9.3%**	
ד.	נוי 4 להשקעה בתשתיות ואנרגיה, ש"מ	670	4%	670	3.5%	קבוצה ד' עומדת בדרישות התקנות
	קבוצת מנרב בע"מ	670	4%	670	3.5%	
	קבוצה ד' מאוחדת	**670**	**4%**	**670**	**3.5%**	
ה.	שפיר הנדסה אזרחית וימית בע"מ	769	4.6%	769	4.1%	קבוצה ה' עומדת בדרישות התקנות

קבוצה	חברה	הספק (MW) בגז בתוספת אתר שורק בהתאם לתוספת הראשונה לתקנות	אחוז ההחזקות בתוספת הספק אתר שורק בהתאם לתוספת הראשונה לתקנות	הספק (MW) בגז בתוספת אתר שורק בהתייחסות להספק הצפוי עד סוף העשור	אחוז ההחזקות בתוספת הספק אתר שורק בהתייחסות להספק הצפוי עד סוף העשור	עמידת הקבוצה בתקנות הריכוזיות
ו.	או.פי.סי תחנות כח בע"מ	2,163	13%	2,163	11.4%	קבוצה ו' עומדת בדרישות התקנות
ז.	דליה חברות אנרגיה בע"מ	3,265[5]	19.5%	3,023	16%	קבוצה ז' עומדת בדרישות התקנות
ח.	רימון אנרגיה בע"מ	670	4%	670	3.5%	קבוצה ח' עומדת בדרישות התקנות
	הפניקס חברה לביטוח בע"מ	670	4%	670	3.5%	
	הפניקס פנסיה וגמל בע"מ					
	קבוצה ח' מאוחדת	**670**	**4%**	**670**	**3.5%**	
ט.	דניה סיבוס בע"מ	670	4%	670	3.5%	קבוצה ט' עומדת בדרישות התקנות
	לפידות קפיטל בע"מ	670	4%	670	3.5%	
	משאב אנרגיה בע"מ	792	4.7%	792	4.2%	
	קבוצה ט' מאוחדת	**792**	**4.7%**	**792**	**4.2%**	

[5] ההספק שנספר לדליה במונה כולל את כל היחידות הקיימות כיום באתר אשכול (יחידות 6-9) בהספק מצרפי של 912 מגה-וואט, זאת על אף שבמכנה בהתאם לתוספת הראשונה לתקנות הוכנסו רק שלוש יחידות (יחידות 7-9) בהספק של 684 מגה וואט. עד סוף העשור יחידות אלה צפויות להפסיק לפעול ובמקומן צפוי לקום מחז"מ חדש בהספק של 670 בדומה להספק בשורק בהתאם לאמור בביאור ב' להחלטה זו.

יח. כפי שעולה מהטבלה במידה וקבוצה א' תזכה במכרז שורק היא תחזיק בכ-4,042 מגה-וואט שמהווים 24.2% ביחס להספק המתוכנן עד סוף 2024 ו- 21.4% ביחס להספק המתוכנן עד לסוף העשור. לפיכך, קבוצה א' נמצאת מעל הרף הכמותי של ה-20% הקבוע בתקנות.

יט. יובהר כי ככל שיהיו שינויים בקבוצה א' או בקבוצות אחרות אשר לאחר הזכייה במכרז שורק ההספק המצרפי שלהן יהיה מעל 3,340 MW (20% מההספק הקבוע בתוספת לתקנות) אך נמוך מ- 3,785 MW (20% מההספק העתיד לפעול עד סוף העשור) הרשות תשקול האם יש לאשר את השתתפותן בהתאם לקבוע בתקנה 2(ג).

<u>תקנה 2(ג)</u>

כ. תקנה 2(ג) לתקנות קובעת כי הרשות תהיה רשאית לתת רישיון במקרה בו קבוצה עוברת את הרף המרבי כאמור, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לאחר היוועצות עם רשות התחרות, ובלבד שסברה כי קיימת תועלת למשק החשמל ממתן הרישיון.

כא. בהתאם לכך בחנה הרשות נימוקים מיוחדים ונוספים שבגינם עשויה להיות תועלת למשק החשמל כתוצאה ממתן הזכות לקבוצה א', על אף שלא עמדה ברף הקבוע בתקנה 2(א)(1). בבחינה זו בחנה הרשות את השאת הערך למכרז אם קבוצה א' תשתתף.

כב. על אף שבמכרז מתמודדות מספר קבוצות נוספות, קבוצה א' היא קבוצה דומיננטית במשק ואי השתתפותה של קבוצה א' במכרז עשוי להוביל לכך שההצעה הזוכה תהיה נמוכה יותר (ככל שההצעה על תעריף הזמינות נמוכה יותר - כך הערך לצרכני משק החשמל גבוה יותר). עם זאת, יצירת מבנה שוק ריכוזי למשך שנים רבות עלולה לייקר את עלויות האנרגיה למשך שנים ארוכות, ואף לפגוע באמון בשוק הסיטונאי הנמצא עדיין בתחילת דרכו.

כג. נציין כי היה והרשות הייתה סבורה שעבור קבוצה א' מתקיימים הטעמים להפעלת התקנה, היה עליה להיוועץ עם רשות התחרות.

<u>תקנה 3</u>

כמו כן, הרשות לא מצאה לנכון לפסול את עמידת הקבוצות אשר עמדו בבחינה הכמותית שבתקנה 2 כאמור לעיל, משיקולי תחרות רחבים לעניין היעדר פגיעה בתחרות, בהתאם לבחינות שבוצעו כנדרש ב**תקנה 3** לתקנות.

כד. להלן השיקולים שנשקלו במסגרת תקנה 3:

1) **ההספק שמשתתף במודל השוק:**

הרשות בחנה עבור כלל הקבוצות שלא נפסלו במסגרת תקנה 2 את החשש להפעלת כוח שוק בשל היותן בעלות הספק משמעותי מסך ההספק המשתתף במודל השוק. במקרה בו קיים ליצרן מסוים נתח שוק משמעותי מסך ההספק המשתתף במודל השוק קיים חשש שייטה את המחירים בשוק במטרה לגרוף רווחים. לא נמצאה אף קבוצה אשר הרשות הסבורה כי יש מובהקות שנתח השוק שלה במודל השוק עלול למנוע או להפחית את התחרות במשק החשמל בצורה משמעותית.

2) **החזקות בחלוקה גיאוגרפית באזור דרום עם השפעה על רשת ההולכה:**

הרשות בחנה עבור כלל הקבוצות שלא נפסלו במסגרת תקנה 2 את החשש להפעלת כוח שוק בשל היותן בעלות הספק משמעותי מסך ההספק באזור הדרום מערבי של הארץ המשפיע על רשת ההולכה. במקרה בו קיים למציע מסוים נתח שוק משמעותי מסך ההספק באזור עם השפעה גאוגרפית הדומה לשורק קיים חשש להפעלת כוח שוק הנובע מאילוצי הולכה של מנהל המערכת. לא נמצאה אף קבוצה אשר נתח השוק שלה באזור שורק עלול למנוע או להפחית את התחרות במשק באופן מובהק.

3) **החזקות אחרות במשק החשמל:**

הרשות בחנה עבור כלל הקבוצות שלא נפסלו במסגרת תקנה 2 את החשש להפעלת כוח שוק בשל החזקותיהן באמצעי ייצור בטכנולוגיות אחרות במשק החשמל כגון מתקנים הפועלים בסולר, מתקני אגירה שאובה ומתקני ייצור באנרגיות מתחדשות. לא נמצאה אף קבוצה אשר הרשות סבורה כי החזקותיה במתקני ייצור בטכנולוגיות אחרות עלולות למנוע או להפחית את התחרות במשק החשמל בצורה משמעותית.

4) **החזקות בבעלי רישיונות שהוענקו מכוח חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 או בבעלי חזקות כהגדרתם בחוק כאמור:**

לא נמצאה אף קבוצה אשר הרשות סבורה כי החזקותיה בבעלי רישיונות שהוענקו מכוח חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 או בבעלי חזקות כהגדרתם בחוק עלולות למנוע או להפחית את התחרות במשק החשמל בצורה משמעותית.

5) **השפעתן של החזקות שיש לקבוצות בתאגידים אחרים אשר מוחזקים גם על ידי אחרים שמחזיקים בזכויות אחרות במשק החשמל:**

הרשות בחנה עבור כלל הקבוצות שלא נפסלו במסגרת תקנה 2 את החשש להפעלת כוח שוק בשל היותן חלק משולחנות משותפים במשק החשמל, החשש להפעלת כוח שוק במסגרת שולחנות משותפים הוא נמוך מהחשש של החזקות ישירות אך עדיין קיים ועלול להוות כר להעברת מידע בין מתחרים ולגרום לתחרות פחות אגרסיבית בשוק בשל חשש לפגיעה בשותף במקום אחר. לא נמצאה אף קבוצה אשר הרשות סבורה כי היותה חלק משולחן משותף עם יצרני חשמל אחרים במשק עלולה באופן מובהק למנוע או להפחית את התחרות במשק החשמל בצורה משמעותית.

כה. לסיכום הרשות לא מצאה לנכון למנוע מקבוצה שלא עברה את הרף הכמותי הקבוע במסגרת תקנה 2 מלהשתתף במכרז שורק בשל חשש לפגיעה בתחרות במשק החשמל בצורה משמעותית.

כו. יובהר כי לקראת גיבוש תקנות משק החשמל (קידום התחרות במקטע הייצור) לשנים הבאות, בכוונת הרשות לבחון הכנסת שיקולים נוספים על אלה הקיימים כיום בתקנות ובהם: השתתפות במודל השוק ותבחינים לריכוזיות גיאוגרפית.

כז. בנוסף, לרשות שמור שיקול דעת לבחינת הריכוזיות בעניין מתקני ייצור עתידיים בגז טבעי, לרבות מתקני היצור שיקומו מכוח החלטה עתידית ככל שתתקבל להצעת ההחלטה של הרשות מיום 04.01.2024 בעניין אסדרת יחידות ייצור קונבנציונליות.

<u>עמידת המציעות במכרז להקמת תחנת הכח שורק בכללי ריכוזיות כלל-משקית</u>

כח. הרשות בחנה את שאלת השתתפות הגורמים הריכוזיים זאת לאחר היוועצות עם וועדת הריכוזיות בהתאם לקבוע בחוק הריכוזיות ולאחר היוודע תוצאות המכרז למכירת אשכול על ידי חברת החשמל והחליטה שאין לפסול אף גורם ריכוזי:

1) **שפיר-** שפיר פועלת בתחומי תשתית חיוניים רבים ומגוונים, והיא בעלת כוח מיקוח והשפעה רבים מול קובעי מדיניות. בנוסף, כיום שפיר אינה שחקנית בתחום החשמל וזכיה במכרז תאפשר לה להיכנס לתחום תשתיות חיוניות נוסף ובכך להגדיל את ריכוזיותה הכלל-משקית. עם זאת, על פי חוות דעתה של הוועדה לצמצום הריכוזיות, זכייה אפשרית במכרז עשויה להגדיל את התועלת למשק החשמל בשל הגדלת התחרות במשק החשמל ובכך לתרום לרווחת הצרכנים ועל כן אין מניעה לאפשר לקבוצת שפיר להחזיק ברישיון ייצור בשורק, ככל שתזכה במכרז, משיקולי ריכוזיות כלל-משקית. על כן ולאחר שעיינה בהמלצת וועדת הריכוזיות ושקלה שקולי ריכוזיות כלל-משקיים, הרשות מקבלת את המלצת הועדה.

2) **שיכון ובינוי**[6] – שיכון ובינוי מחזיקה בזכויות משמעותיות בתשתיות חיוניות רבות ושונות בעלות עניין ציבורי, ובכללם חשמל, והן מעניקות לה כוח מיקוח והשפעה מול המאסדרים. בנוסף, שיכון ובינוי דומיננטית מאוד בתחום ייצור החשמל. זכייה אפשרית של שיכון ובינוי במכרז שורק תגדיל את החזקותיה בתחום החשמל, וכן עשויה להגדיל את כוח המיקוח שלה מול גורמי ממשל אחרים. עם זאת, על פי חוות דעתה של הוועדה לצמצום הריכוזיות, שיכון בינוי מביאה איתה ניסיון בהקמת והפעלת תחנות כוח, וכן היא חברה בעלת איתנות פיננסית והדבר עשוי להשיא ערך במכרז. ועל כן, ככל שהבחינה הענפית לא תצביע על כך שזכייתה תפגע בקידום התחרותיות הענפית, אין למנוע מהקבוצה להתמודד על החזקת רישיון ייצור בשורק, משיקולי ריכוזיות כלל-משקית. לאחר שעיינה בחוות דעתה של וועדת הריכוזיות ושקלה שקולי ריכוזיות ענפית ושיקולי ריכוזיות כלל-משקיים, הרשות מקבלת את המלצתה של וועדת הריכוזיות לפיה שיכון ובינוי יכולה להתמודד במכרז שורק וזאת בשל עמדת הרשות, להחלטה זו, לפיה הקבוצה עומדת בתנאי הריכוזיות הענפית.

3) **OPC**- הקבוצה היא מהקבוצות עם הפעילות הכלכלית מהגדולות במשק ובכללן בתחום ייצור החשמל, המקנות לקבוצה כוח מיקוח מול המאסדרים השונים. עם זאת וועדת הריכוזיות בחוות דעתה אינה מביעה עמדה ביחס להשתתפותה במכרז משיקולים כלל-משקיים, וזאת בהתאם להסדר שנקבע בין וועדת הריכוזיות לבין קבוצת OPC והמחזיק בה עידן עופר בעניין - הרחבת פעילות הקבוצה בתחום ייצור החשמל בתמורה למכירת ההחזקות ברשת מדיה בע"מ ולהתחייבות שלא לפעול בתחומי התקשורת. הרשות סבורה כי כיוון שמדובר במקרה בו יש הסדר שנקבע בין וועדת הריכוזיות, שהיא הגורם המומחה לעניין ריכוזיות כלל-משקית לבין הקבוצה, וההסדר עומד בעינו, וכן מכיוון שקבוצת OPC אף נפרדה מהחזקות נוספות מעבר להסדר בתחום האנרגיה (בז"ן) ובכך הריכוזיות הכלל-משקית שלה פחתה משהייתה במועד עריכת ההסדר – אין מניעה שהקבוצה תוכל להחזיק ברישיון ייצור בשורק מטעמים של ריכוזיות כלל-משקית.

4) **משאב (מקבוצת כלל תעשיות)** - למשאב פעילות בתחומי תשתיות חיוניים, והחזקות בתחום התקשורת. אולם, לפי חוות דעתה של וועדת הריכוזיות, ריכוזיותה הכלל-משקית של הקבוצה הצטמצמה באופן ניכר בשנים האחרונות. לאחר שעיינה בהמלצת הוועדה ושקלה שיקולי ריכוזיות כלל-משקיים, הרשות מקבלת את עמדת וועדת הריכוזיות לאשר את השתתפות משאב במכרז.

[6] שיכון ובינוי אנרגיה בע"מ, המתמודדת במכרז, היא בבעלות שיכון ובינוי בע"מ. וועדת הריכוזיות התייחסה בחוות דעתה לשיכון ובינוי בע"מ. לצורך בחינת הריכוזיות הכלל-משקית הרשות התייחסה לקבוצת שיכון ובינוי הכוללת הן את שיכון ובינוי אנרגיה בע"מ והן את שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "**שיכון ובינוי**").

5) **הפניקס**- קבוצת הפניקס היא בעלת שליטה בפעילות משמעותית בתחומי תשתיות חיוניים, אולם היא אינה תאגיד ריאלי משמעותי בתחום החשמל ולכן וועדת הריכוזיות ממליצה לאשר את השתתפות הפניקס במכרז. לאחר שעיינה בהמלצת הוועדה ושקלה שיקולי ריכוזיות כלל-משקיים, הרשות מקבלת את עמדת וועדת הריכוזיות לאפשר את השתתפות הפניקס במכרז.

6) **אשטרום** - ליבת הפעילות של אשטרום אינה בתחומי תשתיות חיוניות והקבוצה אינה בעלת כוח מיקוח והשפעה גדולים מול מקבלי ההחלטות במשק ולכן על פי חוות דעתה של וועדת הריכוזיות אין חשש מריכוזיותה הכלל-משקית ואין הצדקה לפסול את השתתפותה במכרז. לאחר שעיינה בהמלצת הוועדה ושקלה שיקולי ריכוזיות כלל-משקיים, הרשות מקבלת את עמדת וועדת הריכוזיות לאשר את השתתפות אשטרום במכרז.

נספח א' – הספק מתוכנן עד סוף העשור (מגה-וואט) בגז טבעי (לרבות יח' פחמיות שעתידות להיות מוסבות לגז טבעי)

	הספק מתוכנן עד לשנת סוף העשור (מגה-וואט)
הספק מתוכנן עד לשנת 2024 (מגה-וואט)	16,700
שורק*	670
אלון תבור (פיקר)	230
הפסקת פעילות יחידות 7-9 באשכול**	-684
הספק נוסף באשכול*	670
שתי יחידות קונבנציונאליות מכוח הצעת החלטה של הרשות מיום 04.01.24*	1,340
סה"כ	**18,926**

* עבור תחנות אלו נלקח בחשבון הספק של 670 מגה-וואט בדומה להספק בשורק כפי שהוסבר בביאור ב' להחלטה זו.

** יחידה 6 באשכול לא נלקחה בחשבון במסגרת התוספת הראשונה לתקנות במניין ההספק של ה-16,700 מגה-וואט.